

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 knt.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetéseket jutányosan számítattak.

Nyilttér pótlására 50 fillér.

Feladó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főmunkács:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és felelős igazgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Muzeumot Légrádon!

Irtá: Haller Jenő.

Bella sum scripturus. Légrád monográfiájához gyűjtök adatokat. Aki valaha foglalkozott ilyen szaporátlan, tücskörös és hosszadalmas utánjárást követelő pepecseléssel, az tisztában lesz rögtön azzal, hogy ez a munka milyen fölforgatással jár. Aliböngészvén Légrád királyilag kiváltságos város leveles-ládáját, a lomtár nivójára sülyesztett archivumban néhány oly becses leltre bukkantam, amelyet egy vasajtós szekrény fenekére sülyeszteni és elrejni a tudomány elől se nem tapintatos, se nem hasznos szándék. Sőt egyenesen kulturális vétek.

A kíváncsi utókorban élő nemzedék ugyan nem szeret sem a szürke könyvmoly, sem a turkáló-lurkáló szű szerepében tetszelegni magának. Részben okosan is teszi. Régi diák-oklevelek háborzongató stílusának kibogozásával vesződni, kuruc-korbelt magyar levelek értelmét kihüvelyezni, vén aszeszorko ludtoll-szántotta barázdáival bírokra kelni, körmön-font praktikájú fiskusok álokoskodásain végigrágódni s végül szemünk világának épességét és egészségét odavetni könnyelműen a cikkakkos, homályos és semmitmondó abrakadabrák üres értelméért: olyan kevés haszonnal és silány örömmel kecsegtető s smellet erősen lankasztó fáradozás, amelynél még a tolfosztás is kedvesebb és hálásabb foglalkozás.

De, ha már akad olyan bolond fantasztá, aki mindezen fáradságokon és nehézségeken átbukdacosol: legyen belőle legalább haszna a nemzeti közművelődésnek és az ideges, csüggeteg természetű közérdeklődésnek.

A kéziratmoly kutató munkájában nem válogat, mert rostával is dolgozik. Az érdeklődőnek pedig nagyon elég, ha csupán oly adatokra hívják föl figyelmét, amelyek megtekintésre érdemesek és áttanulmányozásra eléggé fontosak. Ezeket kipécézve, megszáttálva és közszemlére kitéve föl lehetne kelteni közömbös és laikus lelkekben is az érdeklődést a mult elfeledett vagy eltemetett emlékei s hagyományai iránt.

Légrádnak van hatalmas tanácssterme, amely ily muzeumnak hajlékul szolgálhatna. Van érdeklődő s történeti multon szível-lelkekkel csüngő előjárósága. Van anyagi ereje, hogy a muzeum megteremtésére való szekrényt megvásárolhassa s var kegyeletre méltó s nemzeti kultúránkat előmozdítani hivatott több olyan emléktárgya (ágyúcső, golyó, régi fegyver, kaloda, atabárd) s több oly érdekes és értékes kézírata, meg okle-

vele, amelyet a város multján lelkesedő közönségnek meg kell mutatnunk.

Most még csak két dolgot akarunk kiemelni. Elsőben azt, mely kéziratok számíthatnak érdeklődés felkeltésére s másodsorban azt, van-e szükség véghelyen, nemzetiséglaktá vidéken, Horvátország periferiáján ilyen muzeumra?

A talált kortörténeti meg pragmatikus történelmi értékű iratok a következők: Andrassy Pál kuruc-tábornok levele a légrádiakhoz 1706-ból, amelyben a felkelés támogatására szólítják fel a tanácsot. Ezt ellensúlyozza Pálffy bán levele, amely a Habsburg-háshoz való tántoríthatatlan hűségét követeli a végbéli vitézektól. Felettlőbb értékes kiváltságfelsőroló latin oklevelek. Kutyabőrre megírva és sérthetetlen pócséttel ellátva. Szép Zrinyi Péter 3 sornyi, Légrádon kelt, 1667-ből való levele. Van Zrinyi Ádámnak egy sajátkezűleg rótt irata is. Van egy magánlevél 1664-ből, amely azért fontos, mert megjelöli Újzeren helyét. Ez a levél alig néhány hónappal kelt a nevezett várnak lerombolása után. Megvan a kuruc galanthar Eszterhazy Antal gr. két protectionálisa 1708-ból stb.

Vajjon nem lenne-e kár mindezeket elűntetni vagy elrekeszteni a tanulmánygyök tekintete elől?

S vajjon lenne-e szükség itt, Légrádon, muzeumra?

Ha valahol, ép a határmegyén kellene az jobban, mint akármely más. Ez a muzeum ráterelne gondolatainkat Légrád fergeteges és dicsőséges multjára. Felébresztené a tudásvágyat a kitörölhetetlen emlékü légrádi lökapatány, Zrinyi György, Miklós, Péter és Ádám iránt. Főlkeltene a lélekben az öntudatos emlékezést arra az időre, amikor (századokkal ezelőtt) magyar volt a vezényező, magyar a prédikáció, magyar a közigazgatás s magyar a katonai szellem. Hadd járná át a Zrinyiek hadidicsősége s a költő bán rajongó hazaszeretele kísértéképpen a mai elfasult generáció petyhüdt lelkületét s érlelne benne nemes eszméket, értékes gondolatmagvakat s önzetlen elhatározást minden iránt, ami magyar, ami szép, ami szentesítés. Ezt a célt szolgálná az a légrádi muzeum s nem hiszem, hogy akadna emberfia, aki ellenvetést vagy ellenargumentumot találhatna e magasatos és tisztá cél megvalósítása ellenében.

A közrend, a béke, a személy- és vagyonbiztonság.

Ennek a megoldására lennének hivatottak a csendőrök, az állami s a községi rendőrök!

E hivatásuknak csak akkor felelhetnek meg, ha szakszerű kiképzésben részesülnek. E szakszerű kiképzést kívánják szolgálni azok a munkák, melyek Laky Imrénnek, az állami rendőrség őrszemélyzete tanosztály parancsnokának, tollából szakavatoltsággal összeállítva megjelentek.

E munkából kiviláglik, hogyha a kormány komolyan foglalkozik a vidéki rendőrség államosításával, akkor a rendőrszemélyzet egyöntetű, szakszerű és céltudatos kiképzésére oly iskolai rendszert talál, mely már a gyakorlatban is bevált. Ez év január havában jelent meg a közjog és magánjog általános ismereteinek kézikönyve.

Hogy a hazafiságot, honszeretetet, hazafiúi hűséget mi módon tanítja Laky, elég, ha rámutatunk a hirtelenében kiragadott alábbi szelvényekre:

A közjogi tankönyv előszavából (VI. oldal): »A közbiztonsági közegek kiképzésére szolgáló tananyag illetén feldolgozásánál is ama legfőbb szempont vezetett, hogy a könyvekbe fektetett alapelveknél fogva a tanulóban a feltétlen törvénytisztelet, a polgári köteleességérzet, a haza és a koromás király iránti szeretet nemes érzelmei ápolatlanok.«

Érdekes amit a Büntetőjog tankönyvében (II. kötet) az állam elleni kihágásokhoz magyarazatképpen ír (II. kötet 85. oldal):

»Aki a magyar állam tagja, kell hogy annak zászlaját, színeit és címerét valija a magának s azokat tisztelje és szeresse. Idegen zászlóval, idegen jelvényvel, idegen címerrel tüntet hazája ellen, amelyben született, amelynek polgára s amely táplálja őt. Lehet a hazában bárkinek bármely anyanyelve, de azért tagja az oszthatatlan és egységes magyar nemzetnek. E mellett nemzeti nyelvét, szokásait használhatja, ápolhatja, a magyar állam törvényei ezt nem tiltják.

Sőt ugyancsak enyhén bünteti a kihágási büntetőtörvény alapján a hazafiúi hűség és köteleesség ellen szemérmellenül tüntetőket.

Pedig mindeu más állam sokkal erősebben védi a maga címerét, nemzeti színeit, lobogóját.

Ennek példája többek közt a nagy Német-birodalom porosz tartományának helytartósági elnöke által 1891. évi ápril. 15-én kiadott rendelete, mely a porosz-nyelvi tartományban még azt is kihágásnak minősíti, ha valaki saját szelmalmának lapkérékeit fehér-eres lengyel nemzeti színre mázolja be. Ez intézkedést azzal indokolják, hogy a

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretvás-pastillát

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlva. Kapható minden gyógyszerárban. Ára 120. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. 3 dobozát ingyen postai szállítás. 687 43—52

lengyel fehér-eresz színű tüntető használatát által az állami közrend, a közbiztonság, az államhoz való hozzátartozási érzése veszélyeztetik. A szélmalom kerék-lapátjának az eltemetett Lengyelország szineire való befestése a nagy Németbirodalommal szemben tüntetés a lengyel állameszme mellett. Vágyakat ébreszt, melyek államellenesek! Ha a hatalmas német császárság az ily vágyak elnyomását legfőbb állami érdekből elsőrangú kötelességének tartja, mennyivel inkább ne tartás a mi csendőreink és rendőreink kötelességeiknek az oly tettesek feljelentését, kik oláh, szerb, tót, a magyar államiságot sértő zászlók és jelvényekkel tüntetnek, vagy akik a hazafiságot arcúlvágó internacionális vörös zászlókkal, hazát, társadalmat, fajokat, családot, házasságot, vallást gyalázó jelszavakkal ajkukon az utcát elvitáztatlanul jogos tulajdonuknak tekintik.

Ugyancsak a büntetőjog tankönyvében a legverhasznált jogosultságát következő magyarul szövegeket isméri:

»A rendőr a közbiztonság és közrend katonája. Fegyvere dísz. Am a fegyverrel való visszaélés büntetendő cselekmény! Ellenben büntetendő gyávaság a fegyvert nem használni ott, ahol arra joggal szükség van.«

A második kötet a Büntetendő törvények tankönyve szerény címét viseli.

Legbővebb és legkimerítőbb a Kihágások és rendőri büntető bíráskodás című III. kötet, mely az előbbi tankönyvrendszerű alaktól eltérőleg kis zsebkönyvvalakban jelent meg.

Eltérőleg az összes hasonló munkáktól e majdnem 600 oldalas, de mégis könnyen zsebben hordható munkában nemcsak a rendőri (közgazgatási) büntető bíráskodás szabályai vannak ismertetve, hanem célszerű csoportosításban eddig be nem mutatott módszer szerint vannak az összes kihágások csoportosítva.

Valószínűleg e könyv lesz a legkedveltebb, mert nemcsak csendőrök és rendőröknek pótolhatlan zsebkönyve, hanem a hatóságok és a nagyközönségnek is célszerű útmutatója leendő kihágások tömkelegében.

A IV. könyv, illetve füzet szinte zsebkönyv alakban jelent meg. Erre azt a célzó kritikát írta a közbiztonság című rendőri szaklap, hogy remek »puska«. Azaz oly segédkönyvecske, amiben az érettségire készülő diák a legkényesebb kérdésben is megtalálja a helyes feleletet. Egy zsebbevaló notesz-

könyvecske ez, melyben minden közbiztonsági közeg megtalálja pillanat alatt a legkényesebb helyzetben is a helyes és törvényes intézkedés módját.

A könyvek megrendelhetők az államrendőrség tanosztály-parancsnokságánál (VIII. Mosonyi-utca 5. szám alatt.)

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő e hó 20-án Csáktornyára érkezett s 21-én részt vett Oravecz Győző kir. mérnökkel együtt a stridóvári előjáróság, gondnokság s tantestület együttes ülésében. Arról van szó ugyanis, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1912-re irányozta elő a határszéli stridóvári áll. el. iskolának egy, a nevelés- és oktatásügyi minden követelményeinek megfelelő nyolc tantermet, két tanítói lakást, egy napközi otthont s a többi szükséges helyiségeket magában foglalandó monumentális iskolaépület felépítését. Az értekezlet most az újkiskolához elhelyezését bírálta el. A műszaki okmányok a miniszteriumban készülnek. Kir. tanfelügyelő 21-én járási főszolgabíróval együtt több közleg iskolázásának rendezése ügyében tárgyalt az érdekeltségekkel.

— **Az óvodák felépítése.** Hosszas hallgatás után óvodáink építési ügye végrevalahára a megvalósulás stádiumába jutott. Eddig a miniszterium gördített nehézségeket az építés elé, amennyiben nem volt megelégedve a beküldött tervekkel. Azt akarta ugyanis, hogy itt a határszélen, nemzetiségi vidéken az óvodák külsejükkel is imponáljanak. A város által elkészített terv azonban nem volt a miniszterium felfogása szerint eléggé körültekintő, nem volt a város fejlődési és szépiertészeti szempontjainak eléggé megfelelő. A város azonban csakis a megengedett keretek között akart mozogni s így ismételve is felrte az eredeti tervet helybenhagyása érdekében. Erre most jött le a rendelet, mely végre is az eredeti tervet akceptálja. A miniszteriumnak nincs ellene kifogása, hogy az óvodai épületek a szabványtervek szerint építtessenek fel, mert mindkét helyen szép nagy telek áll rendelkezésre, melyeken a terv szerinti épületek s melléképületek is akadály nélkül célszerűen elhelyezhetők lesznek. Eszerint tehát, ha a

város a költségvetés hiányait pótolja s az óvodatérkékek méretezett helyszínrajzát a kir. államépítészeti hivatallal elkészítteti, az óvoda épületek építése megkezdődhetik. Így az új óvodák 1911. szept. elsejére okvetlenül megnyithatók lesznek.

— **Személyi hir.** Dr. Wolf Béla nyári üdülőútjáról visszatérve, orvosi mfködését megkezdte.

— **A Néptanítók Lapja.** Gróf Zichy János kultuszminiszter elrendelte, hogy a tanítóknak ez a hetilapja a jövő héttől kezdve ismét megjelenjék. Ezt a pedagógiai lapot vagy egy éven át a költségvetésen kívüli állapot akadályozta meg a megjelenésben. A Néptanítók Lapja két részből fog állani. A hivatalos rész a miniszteri rendeleteken kívül az összes elemi iskolai pályázatokat fogja magában foglalni, a nem hivatalos rész pedig, mint a Tanítók tanácsadója a tanító-ság ügyes-bajos dolgaival fog foglalkozni s ismertetni fogja a tanítókat érdeklő újabb irodalmi termékekkel s ezenkívül közli a fontosabb tanügyi híreket. A miniszter a lap vezetését Petróczy István és Molnár Lajos dr. központi kir. tanfelügyelőkre bízta.

— **A keszthelyi dalosünnep.** A keszthelyi dalosünnep — ahogy már megirtuk — fényes keretben folyt le. Körülbelül 2000 volt a vendégek száma, akik résztart mint dalosok, résztart mint azok hozzátartozói, vagy hallgatók a három napos ünnepen részt vettek. A hangverseny-ünnep a leközölt programm szerint folyt le. A legelső díjat a győri ének-és zene-egylet nyerte el 8 da'árdával szemben, Révfy Géza »Ismerek egy szép országot« című műdalával. Hatalmas pontja volt az ünnepnek Révfy Riadója is, melyet az összes dalárdák énekeltek, Révfy személyes vezetése mellett. A vendégeket fogadó »Üdvözlő dal« is Révfy szerzeménye volt, aki eszerint erősen dominált a keszthelyi dalosünnepen. Ezt annyival is szívesebben öröklítjük itt meg, mert Révfy Géza évekel ezeltől a csáktornyai tanítóképző-intézet zene-tanára volt s már akkor is fényes sikereket ért el az intézeit ifjúsági ének-és zenekar szereplésével.

— **Berlitz iskola Csáktornyan és Nagykanizsán.** Rose Miksa nyelvmester, aki a tavasz óta Csáktornyan tartózkodik s direkt módszerével rendezett tanfolyamán az idegen nyelvek tanítása körül szép eredményt mutat fel, a jövő tanév során is Csáktornyan

Reggel a Balatonnál.

(Füüdőleivel.)

Sűrű ködpárák szállonganak a Balaton mozduatlan vize felett. A hajnali szélcsendben elül a víz csobogó hullámlázása, a partról nem hallatszák semmi-semmi.

A szürke égen csak itt-ott vibrál fárdatan egy ott felejtett csillag sapadt fényével.

Keleten a víz felett a felkelő Nap előrevetett fénye biborszíne vonja az ott borongó báránylehetőket.

Oszladoznak a ködpára is. Lassankint kezd tisztulni előttünk a kép, mint mikor a festők esetje nyomán lassankint bontakoznak ki ez odavetett vonalakból az alakok.

Távol egyre vörösebb, egyre világosabb lesz a biborfehér s a felkelő Nap nyomán mintegy varázsütésre változik át az egész vidék képe. A víz felett párologó ködgomolyok láthatatlanokká válnak, az ég szürke színe világos-kékre változik, az áthatatlan ködötől alig látható homályos színű víz csillogó tükörré alakul át.

A Balaton két oldalán ég felé emelkedő hegyek bőja növényzetének úde harmattól csillogó zöld színe oly szép keretet szolgáltat az előttünk elterülő tájnak, minőt csak a szabad természet ölében, csak a Balatonnál találhatunk föl.

A víz partján rejtelmes susogással húzódnak meg a nádasok, csak itt-ott hallatszák egy-egy bőlömbika, vagy nádveréb hangja. Hátunk megett a park lombjai között meghuzódott madárkák örömmel üdvözlik a felkelő Napot — az éjélet.

Az előbb még élettelennek látszó hely mind-egyre élénkebb lesz s eleven, mozgó élet lüktet ott, hol előbb még siri csend honolt. Az úde balzamos reggeli levegőt, a Nap felkelését, az isteni természet pótolatlan gyönyörűségeit élvezők egyremásra bukkannak fel.

Most már hamarosan mozgalmal lesz a parkban az élet. Találkozunk itt ifjúval, öreggel, úri dámmakkal, szegény munkás emberekkel. Mindnek az arcán ott ül az a derült hangulat, mit a friss hajnali levegő, a vidám madárdal, az aranyos napugár vált ki lelkünkbelől.

Imádom a szabad természetet. Láttam már sok szép vidéket, de én nem tudom miért, ha a Balaton partján egy ily harmatos, napugaras reggelen sétálok, oly kimondhatatlan gyönyörűség fog el, mit le nem írhatók!

A Nap mindnyire felebb és felebb megy, sugara mindig melegebb és melegebb lesz. A víz tükörsimásága felületlen leheletszerű hullámok jelentkeznek, melyeken csillogva törnek meg a Nap mindent átható sugarai. A Balaton e percben úgy látszik, mintha egy nagy megoivasztott lágy aranylap volna, melynek minden részé csillog, ragyog,

fénylik. Első pillanatra elkápráztatja az ember szemét, hogy aztán annál jobban, annál zsebben lássuk. A két oldalt húzódo hegyek hangos visszhanggal verik vissza a vonatok robogását. Vonatok mennek, vonatok jönnek. Hozzák egyremásra a füüdővendégek megszámálhatatlan seregét. Távol vidékekről, idegen országokból jönnek élvezni a természet pazar gyönyörűségeit.

Vidám, kedves ének tük meg fülünkét; szép, szívbeli fakadó magyar népdal ez. Napi munkájukra indulnak a halászok. Jókévdűten, dalolva »huzzák« a nehéz halászbárkát. Mennek be a »vízre«, hol hosszabb ideig, néha napokig is halásznak.

Messze a vízben füst emelkedik, majd egyszerre gözhajó tük fel fejt. Gyors tempóban közeledik, két oldalán forgó lapátokkal óriási zajt csapva fenéki kavargja fel a vizet; nyomán sokáig gyűrűzik a víz.

Közeledve a kikötőhöz, hosszú kürtöléssel adja tudtul érkezését, majd haladásában meglás-sudva, egész csendben, érkezik be a kikötő mellé. A hársány vezényszavak nyomán utolsó intézkedéseket végzik a matrózok és kiteszik az átjáró hidat s átlépnék rajta a látogatók, kik hajón jönnek Keszthelyre.

Kozma Imre.

szándékozik maradni. Miután azonban a csáktornyai halgatók száma nem akkora, mely őt egész hétre nálunk leköthetné, Rose Miksa elhatározta, hogy Nagykanizsát is belevonja a jövő év tanítási keretébe. Ezért most héten Nagykanizsán járt, ahol biztató kiállításokat szerzett terve megvalósítása tekintetében. Ez alapon kiállítás van rá, hogy Rose Miksa nyelvmester a jövő tanév során is Csáktornyán marad és folytatni fogja eredményes nyelv-tanítói működését.

— **Elmaradnak az ellenőrzési szemlék.** A belügyminiszter az illetékes miniszterekkel történt megállapodások alapján körrendelet intézett az összes törvényhatóságokhoz az idej ellenőrzési szemlék tárgyában. E szerint az idén úgy a közös hadsereg, valamint a honvédség nem tényleges állomány legénységnek ellenőrzési szemléje elmarad. A tisztéké azonban, mint rendszeren, úgy most is meg lesz tartva.

— **A Csány-szobor pályázata.** A Zalaegerszegi felállítandó Csány-szobor tárgyában f. hó 16-án döntött a zsüri. Összesen 17 mintát küldtek be, melyek közül nehéz volt azt kiválasztani, mely művészi szempontból a legsikerültebb s legjobb és a kivitelre a legalkalmasabb. A bizottság Bosnyák Géza, nagykanizsai orsz. gyűlési képviselő, elnökele alatt 16-án délelőtt tartott gyűlést s utóljára is a pályázat meddőségét állapította meg, amennyiben nem tudott megállapodni abban a modelben, melyet kivitelre ajánljon. Elvégre is abban állapodtak meg, hogy hat művészt egy újabb zárt pályázatra hívtak fel. A bizottság határozata alapján a pályadíjakat nem osztották ki. A döntés nagymérvű intrikának a következménye s ezért a pályázat eredménytelensége miatt nagy az elégedetlenség a megye székvarosában.

— **Az Ehrlich-féle preparatum.** Sok szó folyik mostanában arról a híres orvosságról, mellyel Ehrlich frankfurti orvostanár a vérbajt sikerrel gyógyítja. Ez idő szerint — eltekintve attól, hogy még nem tudják, vajjon a szer használata nyomán radikálisan beálló javulás tartós lesz-e — egyik hátránya az volt a számunkra, hogy befejeződik ezen a pályázaton nagy fájdalom győztes a beteg. Ezen azonban már segítettek. Újabb híradások szerint egy Wechseltmann nevű berlini orvostanárnak sikerült az Ehrlich-féle preparátumot annyira megjavítania, hogy az injekciós fájdalom már nem kíséri. Ezt a szer ebben a formájában eddig 50 betegnél alkalmazták sikerrel.

— **Vasárnapi munkaszünet és a tyukászok.** A tyukászok eddig megszakítás nélkül, tehát vasárnapokon is folytatták megszokott mesterségüket. Akárhányszor megtörtént, hogy vasárnapokon istentisztelet alatt kiabáltak végig a talut és a hívőket ájtatosságukban zavarták. A vasárnapi munkaszünetéről szóló 1891. évi XII. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 37892/1891. és 14837/1892. sz. keresk. min. rendelet II. A) g) pontja csak a baromfiak szállítását engedi meg e napokon, míg vételeire és eladásra ilyen kivételt nem állapít meg, arra tehát a törvény I. §-ának rendelkezései irányadók, melynek megsértése kihágást képez, a vármegye alispánja 11234/910. sz. a kiadott rendeletével a tyukászok vasárnap működésének szigorú ellenőrzését rendelte el.

— **Gyufamonopolium.** Nemcsak hogy sokat irnak a gyufa monopolizálásáról, de azt tényleg meg is valósítják. Az egyedüri előkészítő munkálatai serényen folynak, ami egyelőre a statisztikai adatok gyűjtésében nyilvánlik meg. Európa legtöbb államában

már meg van a monopoliumnak ez a neme. Franciaországban 30 m. frank jövedelmet hűz az állam évenként a monopolium bevételeiből. Nálunk is, ehhez hasonló jövedelemre számítanak.

— **A magyar posta** azon célból, hogy a fürdő, gyógy és nyaraló helyeken tartózkodók és a turisták minél kényelmesebb úton és módon rendelkezhesenek postai küldeményeik és távirataik kézbesítésére, valamint azok utánlátására iránt, úgynevezett címbejelentőlapokat hozott forgalomba, melyeket a szállodáknak és turista házaknak, nemkülönben lakást adó magánosoknak, díjmentesen bocsát rendelkezésre, hogy azokat az idegeneknek, úgy megérkezésük alkalmával, mint elutazásuk előtt rendelkezésre bocsássonak, kiknek a nyomtatvány rovatai megfelelő kitöltése után csak az képezi kizárólag saját érdekében álló feladatát, hogy azokat közvetlenül vagy közvetve (kézhazudójuk útján, illetve levélgyűjtőszekrénybe való bedobása által) a posta- (és táv.) hivatalhoz juttassák.

— **A peronoszpora terjedése.** A kedvezőtlen időjárás: kőd, napos eső stb. a pompásnak ígérkezett idei szőlőtermelésünket alaposan meg fogja dezmálni. Az ennek nyomán támadt peronoszpora rohamosan terjed szőlőinkben is. Alig van szőlőterület, melyet ez a veszedelmes betegség megkímélne. Sőt hozza társul egy újabb kór is: az oidium is. Ezek ellen csakis a permetezés segít s ezért a lombozat gyors és szorgalmas permetezése s a türtök rézképporral való porozása még egyre sürgős feladat ott, ahol ez a két baj terjedőben van. A védekezés sikeréhez az időjárás is alkalmasnak ígérkezik, amennyiben remélhető, hogy az eddigi változókéony esőre, nedves kiválásokra hajló időjárás legalább a legközelebbi jövőre országosan derültté, meleggé és szárazzá fog változni. A védekezés ugyan a megtámadt s ennek következtében megfeketedett és beszáradt bogyók már nem segít, de előmozdítja az egészségesen maradt ép bogyók kifejlődését, mert a tönkrement bogyókat lezűgva, minden tevékenységét az épségben maradt bogyók fejlődésére fogja fordítani.

— **Visszafizetések a hólabda-rendszerű árusítással.** Utóbbi időkben ismét lábra kapott az a törvénybe ütköző hólabda (lavina) rendszerű, úgynevezett „Bon-okkal és szelvényekkel való árusítás, mely szerint cipőt, illetve órát vagy más tárgyat ígérnek annak, aki egy-egy szelvényt 3, esetleg 4 egyenlő elad és e 3, illetve 4 egyenlő újabb 3—3, illetve 4—4 szelvényt vesz a cégtől utánvételel. A cég úgy minden akkor küld csak árut, ha 12, illetve 20 szelvényt ad el, viszont a vevő abban az esetben, ha a szelvényeket másoknak eladja, 150—250 K-ért jut egy ezen összeget állítólag hét-nyolcoszoros meghaladó értékű holmihoz, melynek árát mások fizetik ki, tudniillik azok, akik hasonló előnyös árubeszerzésen bízakodva, szelvények vételére fektetik pénzüket. Az árusításnak ez a módja elnevezéséhez híven, lavinaszerűen szaporítja a vevőkört, mert minden egyes megrendelő más újabb 3, illetve 4 egyenlő újabb szelvényvetelre, akikkel a maga portékáját megfizetteti és akik, hogy pénzükről értéket kapjanak, mindig nagyobb körben terjesztik a szelvényeket, nem törődve azzal, hogy amikor teljesen el van árasztva a közönség bizonyos köre a szelvényekkel, százan és százan károsulnak azáltal, hogy befektetésükért értéket nem kapnak, mert a szelvényeket tovább adni nem tudják, a cég pedig csak akkor küld árut, ha egyenkint mindenki újabb 9, illetve 12 szelvényre szerez vevőt. A lavina-rendszerű árusítást folytató cégek tehát nemcsak azon nyerekednek, hogy a szelvények ára fejében befolyt összeggel arányban nem álló értékű holmit adnak el a közönség ingyenes és lelkiismeretesnek nem mondható ügyintézőkésége mellett, hanem abból is mérhetetlen hasznot húznak, hogy amikor már a lavina megszokadt s a szelvények legjobban el vannak terjedve, ezren és ezren hagyják benn az értéktelen szelvényekben pénzüket, melyért ellenértéket nem kapnak. Az árusításnak ezt a módját ezért a kereskedelemügyi miniszter a leghatározottabban megtiltotta és el-

követőjük ellen szigorú büntetést állapított meg. Együttal meghatározta annak a lehetőségét is, hogy azok ellen, akik a szelvényeket tovább adják és terjesztik, a tiltott cselekményben való bűnrészeség miatt iparhatóság büntetőeljárást tehető folyamatba, mely 600 koronáig, behajtatlanság esetén pedig 30 napig terjedhető elzárással járhat, mert aki másoknak áldozatofba való beengratása révén mások által kifuztetendő olcsó portékát kíván beszerezni, bizonyos mértékben rosszhiszeműen jár el s jogosulatlan hasznot keres, mely megtorlást érdemel. Előszörban tehát a közönség érdekében, másodsor pedig a magyar ipart és kereskedelmet lelkiismeretlenül károsító külföldi cégek üzemeinek meggátálása érdekében figyelmeztetjük a közönséget, hogy a számbanlevő, bárhonnan, bármily cím alatt érkező szelvényeket ne vegye meg és ne terjeszse, mert a külföldi cégek ily irányú szédelgése a közönség károsítását célozzák és mert a szelvények továbbadása tiltott cselekmény, melyet a kamara a tudomására jutó esetekben képtelen az illetékes hatóságoknak feljelenteni.

— **Táncanfolyam.** Értesülésünk szerint Adorjáné Mayersberg Frida előnyösen ismert táncitanítónő szeptember havában Csáktornyára jön, hogy az ifjabb generációt táncra tanítsa. Mayersberg Frida férjhezmenete óta nem járt Csáktornyán s így remélhetőleg annál népszerűbb lesz az idej tanfolyam, mely elé várakozással tekint a város közönsége.

— **Búcsuszó.** A polgári életbe történt átlépésem és ezzel egyidejűleg Csáktornyáról való eltávozásom alkalmából 8 évi itt-letém alatt szerzett sok jó barátom és ismerősömtől ez úton veszek fájo szívvel búcsút. Isten velük. Csáktornya, 1910. jul. 15-én. Balogovics Mihály utános örmester.

I R O D A L O M.

— **Uj könyv.** „A birtok és védelme” cím alatt Dr. Szabó Alajos csikszentmártoni kir. járásbíró könyvet adott ki, mely munkának a többi művek feletti kiemelkedő haszna abban van, hogy nemcsak az elméleti kiképzés célját szolgálja, hanem és főleg a gyakorlati életnek követelményeit is kielégíti úgy, hogy abból a gyakorlati terén dolgozó bírák, ügyvédek, közjegyzők, forgalmi személyzet, jegyzők, gyakornokok és jelölték minden egyes a birtokban s nagyobbrészt a dologi jog körében előforduló esetre is, példát találhatnak és a bírói gyakorlatnál kimerítően megismerkedhetnek. A gyakorlatban a birtokperекnél és a tulajdoni (birtokbaadás) pereknél nem fordulhat elő egyetlen eset sem, melynek tárgyalására és a vonatkozó bírói gyakorlati ismertetésére e munka ki ne terjedne. A könyv ára portóval együtt 9 koronára 30 fill. Megrendelhető egyelőre a szerzőnél.

Szerkesztői üzenetek.

— **Haller Légrád.** Cikkét mint látja közzük. Az okiratot legközelebb hozzuk. További ígert cikkeket várjuk.

— **Kerovec kereskedő.** Beküldött közleményének, félig-meddig felhívásának intencióit fel fogjuk, de a körülmények nem valynak tisztában. Keresek fel tehát alkalmilag, hadd beszéljék meg azokat. Az ügy megérdemli, hogy alaposan megindokoljuk.

— **Mese a csalógyányról.** Nagyon hosszú vers. Így csak akkor közölhetjük, ha lapunk terjedelme ezt megengedi. Várjuk be tehát ezt a kinálkozó alkalmat. Addig csak hadd csatogjon a csalógyány — a szerkesztőnek.

— **Szülősgazda.** A peronospora és oidium ellen való védekezés tekintetében igen hasznos és tájékoztató útmutatással a budapesti ampelológiai intézet (II. Debrői-út 15.) szolgál. Az intézet díjtalan útmutatást küld mindenki-nek, aki levelezőlapon címét bejelenti.

Értesítés.

Női kalap raktárba sikerült egy elsörendű munkaerőt megszereznem, miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legelegánsabb kalapokat a legutányosabban szállíthatom.

Átalakítások, gyász- és alkalmi kalapok

izléses kiviteléért szavatosságot vállalok. Szíves pártfogást kér:

Kelemen Béla

férfi- és női divatruháza Csáktornyán.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini brojci koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Ognjogastvo.

Čudim se da mi nije predi došlo na pamet, da pišem nekaj od ognjogastva. Jer to je jedno takvo pitanje pri nas, koje Bogme jako zanemari narod i koje bi se moralo pod jednom vu reći držati, da tak svaki spazi one velike falinge pri ognjogastvu koje spaziti mora. Jer vnogo i vnogo je zanemarijeno, vnogo i vnogo bude treba još nagovarjati, špotati, prositi, svaditi se, dok bude ognjogastvo vu redu, dok budu se medjimurci i za to brinuli.

Ognjogastvo je pri nas zanemarijeno. Ietina, da se samo onda brigaju sa ognjogastvom vu nekojim selu, kada je ogenj, i pet-šest hižah, vnogoput čela vublica zgori, onda spočitava Štef Jandrašu, da tak nije dobro postavil špricalku, ovak su cevi zahrdjavene, onak je mašina razsušena s jednom rečjom dobro se posvadiju, ali da bi ognjogastvom se i malo brinuli, kad jedenput već mine pogibelj. Naš narod je vu tém jako nemaren i vnogo i vnogo kvara je imel zbog svoje nemarnosti.

Vu Magjarskim orsagu je već skom vu svakim selu ognjogasno društvo, samo vu Medjimurju ga nema zvun Csáktornya, Perlaka i nekojih drugih mestah. Vnogo velika sela su je vu Medjimurju, koja nemaju ognjogasno društvo. Jer su ljudi nemarni, zaostavljeni a nema tko bi je vodil, jer budimo pravični na svojih mestah su i

vodje nemarni, kartaši, pijanci, koji se malo, briniju sa potrebama naroda. Jesu vu Medjimurju velika sela, koja nemaju ognjogasno društvo a ne da bi imale poštene špricalke. Tak onda, kada je gde ogenj, potegneju špricalke vun i još bolje je pokvariju, med tém već četiri pet hiž zgori, dok nekak cevi složiju i počneju gasiti. Zaistina ako nebi bila zalostna, tak je jako smešna ova stvar!

Kaj dakle da činimo?

Zaprosimo gospodu vu selu, da si naj zemeju vu trud, pak nam naj napraviju ognjogasno društvo. Dėnes je već vnogo navučiteljov položilo ispit iz ognjogastva, i eto glasovitomu csáktornyaiskomu ognjogasnomudruštvu je jeden varaški navučitelj gospodin Polesinszky Emil zapovednik i vodja. Ovo društvo pod njegovim vodenjem glasovito razme svoj posel. Tak bi to trebalo svigde vu Medjimurju, trebale bi se svigdi napraviti društva, kojim bi zapovedniki bili zvučeni ljudi. Muž se muža neboji, zabada v kojega muža deli za zapovednika, nebi ga nitko posluhnul.

Ognjogasno društvo mora imati svoja pravila, tojest svoje paragrafe, koje ministerium potvrdi i koje svaki koji je član tak mora obdržavati, kak svelo pismo. Koj nije zadovoljen naj istupi van iz društva, ali doklam je vu njem, zloga mora se pokoravati vodjam. Tak ako čuje na stran puhati ili zvoniti, naj duže nečeka, nego naj beži odmah k postaji ognjogasnog društva

ili ako je ogenj vu blizini, naj zeme doma svoj celg, koj ima i koj mu je pri gašenju treba i naj beži na lice mesta. Pri ognju svaki svoje mesto mora držati i mora posluhnuti zapovednika te sve zapovedniku javiti.

Ognjogasno društvo mora imati dosta špricalkih, čakanjov, sekirah tojest svakoga celga, kaj je pri zadušenju ognja potrebno. Sigurno, da je najbolje ako obćine svoje špricalke nedržiju zabada pod krovom, nego da se trsiju da se vu selu napravi društvo za ognjogastvo pak naj špricalke i celga vu ruke ovoga daju. Tak bude barem vu sigurnih rukah, vu kojih se nebude kvarelilo, niti razsušilo.

Ognjogasno društvo najbolje, da ima navěk pri rukah vu velikoj kadi vodu. Iz ove kadi se špricalka odmah more napuniti i nemora prazna iti na mesto ognja. Stēm se niti tuliko nekvari, jer ako je špricalka puna se tak nekvari, da se pelja, kak da je prazna.

Zvun toga ognjogasno društvo mora barem svaki mesec jedenput držati probe. Tak su ognjogasci (tüzoltó) dobro izvezbani, pak zato, ako je gdė nesreća, nemoraju jeden drugoga pitati ki bi, pak kak bi, nego svak stane na svoje mesto i hitro pogasiju ognja.

Opetovno vam velim, da napravite ognjogasna društva.

„Ker študent na rajžu gre . . .“

Ker študent na rajžu gre
Penez nema nič kraj se . . .

Tak počimlje jedna slovenskih dijakah pjesma, kojoj je izvor putovanje dijaka kroz velike praznike. Oni otidu iz doma bez novac, proputuju veliki diel zemlje, dobivaju po farofih i kod druge gospode stan i hranu i gde koj sekser te za dva mieseca se vrate domov, ne riedko sa 20—30 forinti u žepu, koji njim onda pri nastupu u školu baš dobro posluže.

To je bilo u ono staro liepo vrijeme, kada još nisu kadeći se parovozi med Varaždinom i Čakovcom se naticali već se je na delezancu čul pošatarski rog, a pred delezancom stropot trijuh, sa omašnemi hamoti, pri preženih konjah u jednom redu. Taj delezanc ili Stellwagen ili kak su se već te foringe nazivale, znali su pri skoro svakoj staciji uz put napajati konje i sebe, i to je tak već po navadi išlo.

Anda! — U Biskupcu kraj Varaždina je služil nieki novo zaredjeni sveštenik svoju prvu svetu mešu iliti primicije, te je bila u cirkvi velika parada, a ošterjskom vrtu Cepancovem još veška. I oni glasoviti pievaci mariborški (marpurški) gimnazialci su došli na te primicije, kak je to već diječka

navada. Ovi pievaci su bili posvuda rado vidjeni i dočekani, jer su baš liepo i skladno znali pievati, a bilo ih je dvanajst na broju, koji su se na svojih putovanjih kroz ferije samo svojimi diječkim nadručnemi nazivali. Tak se je on debeli zval Bachus, on sa bielimi lasi, Phöbus, on dugi, Bas, on špriljavi, Ulix, a on bledi, Flautus i t. d.

Dijaki su cieti popoldan pri stolu gostili se i na izmience pjesme pievali te svojemi finemi grli i izvrstnimi glasi prisutne goste razveseljivali: ali oni su i Cepaucevim flaşam svu čast izkazivali i kak je duga za dugom na lagvu u podrumu presahnivala, baš je tak i njihovo veselje raslo. Ali okolo šeste ure popoldan su se dijaki spremali na put. Oni su rekli, da moraju još danas oditi pieške u Čakovac, jer sutra je onde u Pecornikovoj ošteriji nieki »Dinum-daum.« Ali primicijantovi gosti pri Cepancu nisu pod nikojim cienu hoteli te zabavne dijeke odpuštiti, već su je svi nagovarali, da nikamo neidu, već šnjimi neka ostanu: konačno dojde i sam ošterjaš Cepanec, te im veli:

»Dijaki, ako vi još dvie ure ovde ostanete, tak vas dam u mojem omnibusu u Čakovac odpeljati, Florjan će vas voziti«

To njim nije bilo potrebno dva krat reći i oni su u toni veselom društvu radi

ostali još dvie ure, te pjevanjem i liepimi šalami zabavljali društvo.

Točno u osam sati je veliki »omnibus« stal pred vratu ošterije, a stari Florjan svojem kufrastim nosom je stal kraj omnibusa i čekal.

»Ah Florjan, danas budeš moral čvrsto i glasno pucati« — pozdravili su ga dijaki — »ali ne, da bi nas prehitil«.

»Kaj? — Prehitil?!« — veli Florjan začudjeno — »S-ovimi dvemi ridjani ču vas preko cirkvenoga turna peljati!«

»A pri Grgi u Pušćinah bude prva stacija«, — vikne debeli Bachus glasno — »tamo ćemo se na svaki način na čašu pravoga »medjimurca« navrnuti, — da nezaboraviš Florjan!«

No, toga se nije bilo treba bojati, da bi Florjan zaboravil, pak za to je ošterjaš smiječ dijeakom doivknul: »toga vam se nije treba bojati!«

Ta kola pako, iliti omnibus, je bil tak sagradjen, da su se u njegovoj škatuli, unutra nahadjala dva sedala, sa svake strane, kakti duga klup, od kućisevog sedala povduž dole do vratih, kroz koja se je išlo nutar u omnibus. Na svakom sedalu s jedne i druge strane, bilo je miesta za šest osoba, anda baš najliepse za tu dvanajstoricu. Kad su anda isti od straga unišli u kola te se

Navuk deci i roditeljem.

Puno i vno go je vu Medjimurju smetja medju decim i dosta roditeljih, gde ima takovih roditelje, koji svoju decu ne pošilaju vu školu nek samu rečeju: »Zato bu moje dčete živelu ču nebu vu školu hodilo, sam ja več 48 let star pak kaj mi fali, kaj neznam čitati, zato morem živelu, tak bu i moje dčete.« Tak tak roditelji samo vi za svoju decu zlo skrbite, kad ga vu školu ne date, nek ga doma svega raztrganoga držite, niti mu opravne ne kupite, koj hodi po selu, kak potepuh. A kad ostane 16—17 let star, onda pak niti nezna človeku pošenu reč povedati. Kad ga s takovim navukom od mlada vuči, onda niti ne more se kad dojde vu leta oženiti, kad rase kak gliva vu šumi.

Dragi roditelji, zemite si moje reči vu glavu, pak sije zadržite. Kad dčete doraste 6 ljet onda ga treba dati vu školu do 12-ga leta onda pak 2 leta ga doma poštenja vučite, a da mine 14 ljet star te pak ga treba dati vu mestriju, koj nema više kak 3 mekute grunta. A koj ima više za svoje dece grunta, nek ga ostavi doma pak mu naj reda da skakovom življenjem more živelu. Jemu je treba za mlada opravu kupiti takovu kakovu dečku nosiju, ne- da veliju stariši svojoj deci: »Ja sam mogel nositi da sem bil 24 leta star, pak sam takovu opravu mogel nositi, tak more i moj sin nositi!«

Moji dragi roditelji, tak je nč, deca moraju takovu opravu nositi kakovu je nošja vezda Vi bi jim stareši kupili takvu opravu kak ste vi negda nosili. Denes je drugi svet i drugi zakoni, kak su negda bili. Vidite dragi roditelji, negda ste vi nosili lasi kak ženske, a denes nosite kratke onda morate se takovom nošjom nositi, kaksja je nč da nekoi oci sami svoju decu kvariju kak tak veliju, kad je 18 letstar: »Hodi sin, idemo na sejam, kaj ti kupim nekše hlačke,« onda mu kupi za 129 krejcarov hlačke. Onda dečku ide k meši, tam vidi druge dečke, kaj imaju lépe hlače i čelu opravu onda sin doma reče svojemu ocu: »Zakaj pa on lepo opravu ima kaj mu japa kupiju, vi pa meni nč.« Tak niti mu sin nema volju do-

ma delati. Onda pak izda doma reče otec svojemu sinu, vidiš kak pa tam more tak dober on dečku biti svojemu ocu? »Dober je hormes japa, on dobi svako leto dvoju opravu, pak fino, vi mej ne palomi zbjate sve, kaj mi kupite kak bi vam imal volju za delati!« Ako mu neče kupiti opravu, onda dečki dečke na rataju, nagovoriju, pak idu vu Nemšku, te se tam huncvutarije navčiju te mu dimo dojde čeli lopov.

Tak vi roditelji dejte svojoj deci reda i bu njim Bog dal reda, kaj budu mogli zlehkim životom živelu, kaj dobro znate, kaj denes je sve bolje kušneše kak je negda bilo. I još vam nekoi par reči rečem: Ja sam isel 28. aprila mimo Miksavára škole orsačke, pak sem začul lépu pesmu i videl sam nad oblok gospodina navučitelja kaj su vu gosle igrali, a djeca za njimi su lepo popevali. Vidite dragi oci, zakaj vi nebi svojoj decu vu školu dali, kak lépo se tam navči svakoforme popevke i lépo čitati i pisati. Kaj jim je potlam jaku povoli. Ako pak nezna čitati niti pisati, onda pak reče, nesrečni moj otec, zakaj me je ne vu školu dal, kak bi mej leži dčenes bilo, dobim pisma od prijatelja, kaj mi piše ono kaj nebi drugi smel znati, kak ja moram ja siromak nesti k susedu, kaj mi pročita, anda susedi se znaju, kaj mi prijatelj piše. Zemi te si dragi medjimurci ovo moje reči za példu, vučite se vi navuka i vaša deca kaj nebudete tak kak šušleki.

Kolarics Antal
Vizszenygyörgy.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuovane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Obiteljska drama.** Vu Sopron-varmegijski Beled občini je Horvath Ferenc vlastelin s puškom svoju ženu, svojega šogora, Karsay Imre lutheranski svećenik iz szilsárkány, a na zadnje je sam sebe streliš. Zrok tomu je bil, da je Horvath na krivi put stupil, kaj je žena saznala i tak se je sudbenim putem odnjega rezpitati hotela. Buduć

je gospo šogor nagovarjal, da nek sve šenka, je Horvath mržnja obišla i od vno go potrošenoga vina uzrujen, je to zločinstvo načinil.

— **Zemeljski gáz vu Kissármásu.** Pred poldrugom godinom su vu kissarmaskim hataru — Kolozs varmegija- jedno luknju vrtali vu zemlju do 302 m. gliboko iz koje čavi ve vno go gaza ide vun, svako vuro do 36.000 kubik metrov, i kojega gaza za delovanje moči pohasnavati, ar svaki hip iz zije 10 kubik- tak zvani metángáz, koj dok vu motoru zgori takvo jakost daje kak 120.000 konjov. Ovaj gaz bude, kak profesori sveučilišta podvrđuju do 15 lét navek vu takvoj množini iz toga zdenca burkal.

— **Zgoreta devojčica.** Vu Zagyváapátfalvi je Bellak Stefan tišlara 12 lét stara Mariska, na jednom kupu, kam leša namečeju, vugljenje pobirala, pak je ne opazila za sobom žerjavku, od koje se njoj je vu větru kiklica vužgala i vjednem hipu vu ognju bila. Dok je pomoč došla, je vu strašnih zgoretih ranah vumrla.

— **Herdjavi čavel.** Iz Szegeda nam javiju, da je tam po celom varžu vu obče veliko žalost preuzrokovala nagla smrt Kremacz László činovnika državne železnice. Kremacz je junioša 17-ga vu Abbaziu putoval na oporavljanje. Za tjeden dni je vu kupeli na jeden herdjavi čavel stupil, od koje rane je dobil otrov krvi i tak je šesti dan vu veliki muki vumerl.

— **Huda šala.** Prošlo nedelju, su nekoi, do ve nepoznati lakrdiaši, sa zeleneni plakati naroda na velku sednicu pozvali proti vezdašnjoj dragoci. Popoldan ob peti vuri su se više jezero ljudi, na jednom velikom placu žišli, ali govornik ni se je javil. Redarstvo je opomenulo općinstvo, da je denešnja skupščina ni javlena službeno, nego ako tko govoriti hoče, slobodno je. Nitko se je nč javil, i tak se je množina ljudstvo s mrgotanjem rezišlo Redarstvo išče one koji su to preozrokovali, ali dove bez uspeha, ar niti vu tiskarni neznaju gdo je plakate bestelléral.

— **Amerikanski klerik u Buda-peštu.** Huthinchou, mladi amerikanski sve-

ponamiesitili, čulo se je nekoliko »Šbogom« od njihove, a glasni »Hi!« od Florjanove strane i omnibus se gene, a dijaki u njem zapievaju: »Ker študent na raju gre . . .«

I sad taj omnibus ruži iz Biškupca van proti Varadžinu, a tu kroz dravsku ulicu prama dravskom mostu, kad na jedan krat dugi Bas progovori:

»Ah, ala smo mi oni pravi kravski osli, . . . tu sad po noči se u Čakovac voziti . . . a sutra se tmurnemi lubanjami ustati, . . . tam u Biškupcu nam je tak liepo bilo, a iz Cėpancovoga črlenoga zdenca bi još i do zorie bilo teklo . . . a Pečornik nam iz Čakovca nebi vušel, em bi knjemu inogli na »dinum-danum« kada goder drugda dojt . . .«

»No je . . . em je istina!« primetne Flautus — »bez nas nebude, . . . kad mi s našemi grli i pjesmami onamo dojdemo, onda bude »dinum-danum«

»Hajd — obrnemo — idemo natrag!« — predlože nekoi. I sad pričme med njimi dogovor, dok za kratko vrijeme zaključje, natrag u Biškupec iti.

»Znate kaj?« — veli Phöbus — »rećimo Florjanu, da neka obrne. Ali Ulix je potmajno požmrkaval i rekel: »Za pravo bi bilo u redu, da s Florjanom malu šalu na-

činimo . . . Kak bi bilo, da mi svi iz te škrinje poskaćemo, a Florjana pustimo saroga se dalje voziti? To moremo tak potajno izvršiti, da on neče niti opaziti.«

Ov predlog je odmah bil jednoglasno primljen. I jer su u to vrijeme došli baš do dravskog mosta, po kojem je te omnibuska skatula malo bolje ružila i polaganije se koturala, odpre jeden straga vrata omnibusu i jedan za drugim tiho poskaću van, a zadnji opet polihio zatvori vrata. Pošto je več se i prilično zatmićilo, nije Florjan nikaj opazil, dijaki pak su otišli u krčmu Petrovu kraj mosta na medjimurskoj strani, koj je navaduo takodjer vrlo dobro medjimursko vino točil. Konji pak, kad su došli iz mosta na medjimursku remlju, su sada radi maloga trha, s praznim omnibusom tak veselo pričeli kasati, da se je Florjan tomu konjskomu veselju ne mogel prećuditi, a čudil se je takaj, da su dijaki u toj skatuli za njegovim hrbtom na jedan krat posve zahitnuli. Medjutim je omnibus na jedan krat u Puščinu i pred Grgovu krčmu doružil.

Kad je krčmar Grga opazil, da se taj omnibus njegovoj krčmi približava, a na takove posiete i odpoćivanja je bil naučen, jer je aviek pravu i čistu kapljicu točil, koju su putnici željno srkali, došel je s lampasom iz krčme van pred njega, na kojem

je odmah prepoznal Florjana te mu doviknul: »Je, Florjan, koga to tak kesno vozíš?«

»Dvostruki voz dijačke partěke« — odgovori Florjan i skoči sa omnibusu, kričje: »Puščina! — Grga! He, van iz škrinje! — Danas je tu extra na pipi!« Pak jer se u omnibusu nije nikaj gibalo, naasmije se grohotom: »Gledaj, gledaj sada ti ta banda spava . . . hm, — Cėpancovo vino u Biškupcu! . . . Hej!« — zakriči otvorivši omnibusu vrata, — »mi smo u Puščini pri Grgi!« — U kolih se sve jedno nitko negiblje. Sad pristupi Grga s lampasom bliže i posvieti šnjim u omnibus — skatula je bila prazna. — Florjan je sad tu stal, kak da je iz oblakov opal, neznajući si to sve raztolnačiti.

»Je, Florjan,« — smije se Grga — »zar se ti više krat u noći ovak stvojim omnibusom na šetaju vozíš?«

»Do vraga!« — kune Florjan — »u Biškupcu sam ih dvanajstoricu natovaril, a u Varadžinu sam je još sve imal, za to dobar stojim.«

»Onda neznam,« — veli Grga — »ili si ti, ili tvoja dvanajstoricu, odviše iz lagvičs milosti i dobre volje polegnuli, jer si cielu kramu putem zgubil.«

Kučiš je sad pričel strašno rogoboriti i kleti, Grga pak mu je smiejuc rekel: »Nikaj

čenič, koj je teologiju u Budapeštu sversil, je ove dane prvo sveto međe Gospodinu alduval u kath. cirkvi nutrešnjega građa. Novomešnik, koj se je izvrsno navčil magjarski je nazaj vu Ameriku odputoval i tam bude na magjarskoj naselbi, kakti svećenik služboval. Amerikanska biskupija hoče ovo jesen opet dva ceterike vu Budapešt posladi da tam škole dovršiju i magjarski se navčiju. S ovemi budeju dovezda pet, magjarskoga jezika perfekt govoreći, amerikanski svečeviki, na magjarskih-naselbah evangeli-uma tolmadžili.

— **Sniegbura u Máramarošu.** Na Pietrosz bregu, koj ober Felsővisó občine leži, črez tri dane je velika sniegbura bila i opasni snieg jeden meter visine ima. Pod Pietrosz sobstven sve planinske marve su doli goale, ar radi velike zime nč moći tam ostati.

— **Žrtva indiani.** Fric Adalbert austrijanskoga premetača su u južni Bolivii (Južna-Amerika) indiani umorili.

— **Eksplozija bombe u Barceloni.** U jednim španjolskim varašu, u Barceloni na ulici su jednu bombu našli, koju je redarstvo na kočiji hotela odpraviti. Ali putem se bomba eksplođerala. Kakti redari su se jako oranili, jeden tamo hodeći človek je odmah umrl.

— **Strélanje na jednoga luftballona.** U Lipci, na Lilienthal Ottó luftballona, koj je u subotu tamo gori stupil, u polnoći blizo Rakonic občine (Česka) su nepoznati činaci trikrat strelili, kada je od zemlje sto meter visine hodil. Kuglje su na sreću nikakvoga kvara zrokuvali.

— **U Dunaj vtopieni školski dečko.** U nedelju pred polodne Báró Béla četirinasti lèt stari purgarske škole dijak je na Lágy-mányošu svojim bratom na čunu se vozil. Potlaj je dečko u vodu skočil, i oko čuna plaval. Najedenkrat ga je poplava ugrabila i nesrećen dečko je potunul. Brat mu je na mentuvanje zuril, ali već je kesno bilo, i dečko se u Dunaj vtopil.

— **Nadjeno cecatno diče.** Iz Szentendreiskoga carina, na brežuljku Dunaja, u

grmu su jedno 3—4 tjedno staru puciku našli. Cecatno diče su u orsačko dičebranstvo mesto odnesli, a mati pak redari iščeju.

— **Pogibelj jedne občine.** Ujhartyán peštvarmegjinski občini Lauser Matyašova hiža se je vužgala, i za neštere minute 8-10 liž su u plamnu stali. Dok su sísodabaški vatrogasci tam došli, već 37 liž je u plamnu stalo. Kvar je 200 jezer kurun. Jako čudaj domača žvina i pokretnina su se zgorela. U covjekuživljenje je nč bil kvar.

— **Raubari u cirkvi.** U Fiumi sredina varaša stoječu kapucinsko cirkvo su raubari hodili. Raubari su otvorili krova i na korusu su se dolispustili u nutrašnju cirkvu. Vkrali su jezera kurun vrednosti zlato kurunu, koju su pred šestdesetmi lèti cirkvi darovali, lourdsko Maria kipa, jednoga srebrnoga angela i već dragulje.

— **Sit života jednoga honvéda.** U Baja varošu Kohn Mór 94 lèt stari, bivši 48-mi honvédstražamešter je u Dunaj skočil i vu vodu vtopil. Zroka samoubojnika niti nč slutiju, ar starac je čisto zdrav bil, još i on dan poslie podne se je u kavani billiarđoval. Materijalne brige je ne imel, ar njegove diece su njega svim obskrbeli. Jedni svoji vnukici drugi dèn bi bilo vjenčanje.

— **Vlak ga je odbil.** Tari Istvan gornjitanjaiskoga gazdu julius 14-ga v noći je jeden, iz Budapesta proti Szegedu hodeći vlak pri 29-im broju vahtarski hiži odbil. Tari je odmah umrl.

— **Stodvè let stari samoubojnik.** Polek Rožno občine, u strabzenoiskii jaraci se je ove dane Rešofsky Janos 102 lèt stari ugljenar obesil. Rešofsky zato je ovoga čina delal, ar oči su mu već jako pokvarjeni bili, i nije hotel svojemu 75 lèt staromu sinu na terh biti.

— **Konj ga je vritnul.** U Budapeštu na jednim dvoru Molnár Jozef krčmara pet lèt staroga sina je njihov konj u glavu vritnul. Dečec za kratko vrijeme je u špitalu umrl.

— **Nesreća na vadasiji.** U Dombegyházu Silberger Andor vlastelin je s jednim svojim prijateljom na vadasiju hotel ili.

Predi, dok bi se na kola seli, Silberger je svojom nabitom pušku pred kole skakajučega ždrebe vudril. Na to se puška puknula i kuglja u Silbergerovo črevo zapiliła, na smrt oranila nesretnoga človeka.

— **Vmoril je svoje diče.** Polek Budapešta u Kóbánya občini je Molnár József 37 lèt stari postarški sluga svoje pet male diece, i to: 9 lèt staroga Lajosa, 7 lèt staroga Petra, 5 lèt staru Jolan, 4 lèt staru Marišku i dvè i pol meseca staru Annu, kada su spali vmoril. Otec je svojem dètem sinjaka s jednim britvum rezal, onda pak je on sam samoubojnik hotel biti, nego se nč mogel skončati od ovoga svieta. Deca su svi umrli, a otac sad u špitalu leži. Kada su ga doktori pitali, da zakaj je ovoga čina napravil, to je rekel, da: Nisam mogel živeti, mala mi je bila plaća! — I bormes, ako si premisimo to, da ov nesretni človek, koj je imel ženu i pet diece, na jeden mesec samo 66 korune je imel plaću, se nč čudimo, da ga je ova štercia na ov put donesla. Klomu Molnár je moral 260 korun kvartèra plačati iz svoje male plače i još 400 korun duga je imel. Siromak človek večkrat se tužil, da nemre svojim dečam kruheka dati, ar niema peneze, i večkrat je pred svojemii prijatelji govoril, da je ni vriedno živeti. — Molnara su za poštenoga i marljivoga človeka držali, i jako se čudiju, kaj je mogel ov otec to krvoločnost napraviti. Molnár je sad u špitalu, gde ga vradiju, ali njegove rane su nč pogibeljni, bude zdrav ostal za vrijeme, nego svoju kaštigu ne bude mogel izbjegavati.

— **Kraljovi gosti.** Albrecht württembergski i János György saski herceg su u nedelju pred poldan u pol 12-i uri iz Gmunden u Ischl došli, da našega kralja pogledaju. Gosti su on dan pri kralju na obedu bili, i odvečer ob 7-mi vuri su se odputovali iz Ischla.

— **Kuliko pijeju Europa narodi?** Največ žestoka pitvinu pijeju — kak se vidi — dani. U Danii na glavu 104 liter pivu, nestero liter vino i 24 liter žganicu pijeju ljudi svake godine. Več svèdi ne ljubiju tak rado pitvinu, jer poprječni potrošak je ovde samo 56 liter pivo i 9 liter žganic na glavu, u Norvègii pak samo 31 liter pivo i 3 liter žganicu potroši poprječni svaki purgar. U Rusii puk svake godine na glavu samo 5 liter žganicu i upravo pivu potroši. Francuzki človek 32 liter pivo, 103 l. žganicu i 108 l. vino pije na godinu. Engleski človek je zadovoljen 6 l. žganicom i 2 l. vinom, manjku popuni 152 l. pivom. Hollanđus je jako čedan, on vino jednoobče ne pije, i dostig mu je iz pive 38 l., iz žganice pako 8 liter. Tim već pije njegov sused, belga, koj na godinu 221 l. pivo i 9 l. žganicu pije. U Magjarskim orsagu i u Austrii ljudi 16 l. vino i 11 l. žganicu pijeju; iz pive austriane 80 l., a magjar naprotiv 11 l. potroše; dakle se vidi, da naš dragi sused i šorjak je bolje pijanduran, kak magjar. Taljanski človek pivo i žganicu komaj pije, ali mesto ove s 98 l. vinom se odšeta. Nazadnjic u Nemschimorsagu ljudi svake godine na glavu 120 l. pivo potrošiju, iz žganice i vine samo 7—7 l. potroši nemeč. Največ pivo u Munchenu pijeju ljudi, gde na jednoga popriečno 570 l. pivo dojde na leto. Za Munchena vu ovim varaših pijeju največ pivo: Frankfurt (na glavu 432 liter), Nürnberg (325 liter), Berlin (200 liter) i Wien (156 liter.)

se nesrdi Florjan, samo hodi nutar, pak pij jednu holbu, dijaki već dojdju za tobom, na to se moreš zanesti.

Ali dijaki nisu došli. Florjan je svoju holbu popil, pak onda još jednu i kad je videl, da te bande od nikud nema, obrnul je svojega feršloga i hajde šnjim opet na put proti domu, dakako kunuč i špolajuč.

Kad je opet do dravskog mosta dohadjal, čuli su dijaki pri mostu pri Petru u krčmi već iz daleka ruženje te omnibuske škatule, pak su se vani postrance za drvijem posakrili, a kad je svojom škatulom došel na most, kud je moral polagano voziti, skočili su iz svojih skrovištih, te je jedan skočil odstraga na štengu omnibusa, odprl je tiho vrata i jedan za drugim se je opet nutar zavlekel, a zadnji onda opet zatvoril po tiho vrata, kaj njim je bilo tim laglje učiniti, pošto je Florijan na boku od onih Grgovih dvieh holbah jedno malo zadriemal i tako pri polaganom vožnji, ruženju omnibusa po mostu, svojem driemanju i već nastaloj tmini, nikako nije mogel opaziti, kaj se za njim u omnibusu dogadja.

Kad su preko mosta na hrvatsku stran došli, kouji nisu hoteli onim velikim kasom dalje bežati, već su po svojoj navadi, kak kada su kaj težkoga vozili samo onak kasali, kak mi to navadno velimo: cusrali.

Florjan pak na njihovo cusranje srdit, ovipuhne je nekuliko kral bičom veleč: »Vi proklete mrhe, vi liene, nemate nikaj za vleći izvan toga praznoga feršloga, pak hočete sad tu na cesti prenočiti!«

Za pol ure su se dovkeli do Biškupca. Florjan nije bičom veselo pucal, već je na boku sedel namrgodjeno, kak žalostni vitez na podrtini svog grada. A kad je zaokrenul u dvorišče krčmara Cepanca i stal, odpru se straga vrata ompibusa i svi dvanajst dijaki, jedan za drugim izadju iz njega.

Florjan gleda, križa se i mrmra onu navadnu formulu proti duhom: »Svi dobri duhu poštuju Boga...« — A onda: »Vi proklete lumpi, vi ste coprnjaki, svi ste u dogovoru s vragom!«

U krčmi je bilo još mnogo gostovah primicijaških, koji su se od smieha za trbuhe držali. A kad je jedan izmed dijakah nudjal za tu vožnju Florjanu cvancigu kakti povoljar (trinkgeld), odbil ga je ov riečmi: »Odnasajte se od mene timi cvancigami, koje su od vašega pajdaša vraga!« — I nije hotel prijeti. Dijaki pak su se za tim s ostalemi gosti pievajuč i pijuč zabavljali do jutra, a onda opet otišli — ali pieške — u Čakovac.

Em. Kollay.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	17.00—
Rozs	Hrz	12.50—
Árpa	Jecmen	11.50—
Zab	Zob	12.00—
Kukoricza	Kuruza nova	12.20—
Fehér bab új	Grah beli	16.00—
Sárga bab	» zúti	13.00—
Vegyes bab	» zmesan	12.50—
Kendermag	Konopljenoseme	15.00—
Lenmag	Len	24.00—
Tökmag	Kosčice	26.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Egy pékműhely
azonnal bérbére kapható
Novák Károlynál, Damásán.

Jedna pekaria
je odmah na arendu dobiti pri
Novák Károlyu, Damása.

Egy, a magyar és horvát nyelvet bíró
fűszer- és rőtőssára

kereskedőségéd

augusztus 15-ére felvétetik.

Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével
alábbi címre intézendők.

Mattersdorfer N.,
vegyeskereskedése
Perlak.

875 2—2

Schmidt Ede :: zongoraterme
CSÁKTORNYA.

Ajánlja a legkitünőbb minőségű
zongoráit.

Olcsó árak! :: Becserelés!
Részletlítés! :: Jótállás!

867 0—26

A hölgyek tudják legjobban
mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARCZ

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem
elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves
legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc-
bőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot
fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség
fentartására és emelésére.

A FÖLDES-fele

Margit-Crème

az egyedüli szer mely 5-6-szori használat után
eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szepőket,
májfoltokat és az arcot fehériti, üdíti a fiatalítja.

A Földes-fele Margit-Crème teljesen ártal-
matlan. Páratlan és csodás arc szőpítő és a
szépséget megőrző hatását pedig fényesen bizo-
nyítja, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung
für Moderne Gesundheits u. Schönheitspflege“
nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 korona.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARADON.**

Kapható Csáktornyan: **PÉTO JENŐ** gyógytárában.

778 5—8

THIERRY A. - BALZSAMA TÖRVÉNYESEN VÉDVE.
- **GYÓGYSZERÉSZ**

Cankis az apca védőjeggyé az igazi. A lélegző-
szervek minden megbetegedése, köhögés, vérkőpés,
ertékeg, hóghurru, tődóhaj, gyomorgrős és más
gyomorhajok, minden belső
gyuladás ellen, továbbá étvágy-
talanság, rossz emésztés, szék-
rekedés stb. ellen biztosan hat.
Külsőleg, szájbetegek, fog-
fájás, égert sebek, kiütés, nyil-
lás és különösen influenza
ellen stb. használ. 12 kicsiny
vagy 6 duplaüveg, vagy egy
nagy családi üveg 5 kor.

THIERRY A. gyógyszerész
egyedül valódi

CENTIFOLIA - KENŐCE
meglepő, csallhatatlan és utol-
rhetetlen gyógyítóhatásu meg
a régi, sőt rakes sebeknél, sé-
üléséknél, daganatoknál, gyu-
ladá ksoná, kiütéseknél; eltávolít minden idegen
anyagot genyedést sokszor fölősségé teszi a
fájdalmas operációt. 2 tégely 3 korona 60 fillér.

Cim: **Schutzengel-Apotheke des A. THIERRY**
in **PREGRADA** bei **Rohtsch.**

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest.**
796 14—30

BORSZÉKI

az élványvizek királya, angolkór, és vérszegény-
ség ellen páratlan gyógyyszer. Mint üdítő és hü-
sítő ital a legelső minden vízek között.

Főraktáros Csáktornyan: 877 1—30

Stráhia Testvérek,
fűszer és csmege kereskedő cég.

KOVALD PÉTER és FIA
cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki vá-
rosban képviseletet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy
cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hirschsohn Testvérek Csáktornyan
vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermek-
öltönyök, diszító és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke-
és végárak, szőrmék stb-ek vegytisztítását és festését.

Úgyiszintem ágytollak tisztítását és fehérművek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos
áraitól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízást
kér a

KOVALD PÉTER és FIA CÉG.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben
az Erzsébet-terén **PERSZTECZ-féle** házban a mai igényeknek megfelelőleg
bőr, felsőrész valamint cipészkelek kereskedést
nyitottam.

Hivatkozva hosszú évek során folytatott működésemmre, valamint sze-
mélyes ismeretsemmre, midőn előre is biztosítom, hogy b. rendeléseit, vala-
mint bevásárlásait mindenkor a legnagyobb figyelembe részesíteni és **olcsó**
árak mellett, pontos kiszolgálással teljes megelégedését kiérdemelni
igyekezni fogok.

Maradok jóindulatu pártfogását kérve
Csáktornya, 1910. július hó 24-én.

kiváló tisztelettel
BAUMSTEIGER SAMU.

Ennéfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomtatékosan figyelmeztetünk, hogy utáználottól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerültek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljek a »Zacherlin« névre.

A ti-zsüssesges becsületes kereskedő eberen ügyel arra, hogy ha v. voje utólrhetetlen hatásánál fogva közismert »ZACHERLINT« kér, ne akaszson nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

A

MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Csáktornyan

folyó évi július hó 1-vel új üzletágot honosított meg, amennyiben a már több intézetnél közkedveltségnek örvendő

takarékbiztosítást

nálunk is terjeszteni fogja.

Ezen intézmény lényege az, hogy a fél a takarékpénztárnál **heti befizetési könyvecskére** 15 éven át hetenkint 1 koronát és a táblázatszerű fillér **pótdíjat** fizeti be, mikor is 15 év eltelte után a takarékpénztár a félnek — kamatos-kamattal **1000 koronát** fizet vissza. Amennyiben azonban a fél a 15 évi időtartam **előtt, bármikor** is netán **elhalna**, úgy **azonnal** ugyancsak **1000 korona** fizettetik ki örökösöknek.

Belépni azonban nemcsak egy koronával, hanem 50 koronáig bármely egységgel is lehet, és ilyenkor természetesen, annyszor egy korona és annyszor a megfelelő pótdíj fizetendő, ahány ezer koronát a fél magának biztosítani kíván.

————— **Belépni bármikor lehet.** —————

Vidéki befizetőknek portómentes postatakarékpénztári befizetési lapokat ingyen bocsátunk rendelkezésükre. — Felvilágosításokat szóban és írásban bárkinek ad, ismertető füzeteket küld, jelentkezéseket mindenkor elfogad a

Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság Csáktornyan.